

GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ CEL
140 96 Praha 4, Budějovická 7
IDDS 7puaa4c

Celní úřad pro hlavní město Prahu
Washingtonova 7
113 54 Praha 1

Vyřizuje: [REDAKCE] /314

Vaše značka: 623292/2019-510000-11

V Olomouci dne 27.4.2022

Č. j. 23681/2022-900000-314

Vrácení věci správci daně I. stupně k rozhodnutí dle § 113 odst. 1 písm. a) zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů

Odvolatel:

práv. zast.:

Generálnímu ředitelství cel (dále jen „odvolací orgán“) bylo dne 2.4.2020 doručeno Vámi postoupené odvolání odvolatele, proti rozhodnutí Celního úřadu pro hlavní město Prahu (dále jen „CÚ“) č. j.: 81231/2020-510000-11 ze dne 28.1.2020 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým CÚ zamítl žádost o přiznání úroku z neoprávněného jednání správce cla. K uvedenému odvolání byl odvolacímu orgánu zaslán kompletní spisový materiál.

Odvolací orgán po prostudování shromážděného spisového materiálu dospěl k závěru, že v předložené věci **je zapotřebí postupem dle § 116 odst. 3 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“), vrátit věc CÚ**, protože jsou splněny podmínky pro rozhodnutí podle § 113 odst. 1 písm. a) daňového řádu.

Odůvodnění a pokyny pro další řízení:

Dne 28.1.2020 CÚ vydal napadené rozhodnutí, kterým byla zamítnuta žádost odvolatele o přiznání úroku z neoprávněného jednání správce cla.

Ze spisového materiálu bylo zjištěno, že dne 25.3.2014 byla Celním úřadem pro Moravskoslezský kraj u odvolatele ukončena kontrola po propuštění zboží provedená podle článku 78 starého celního kodexu a podle ustanovení § 127 starého celního zákona. O ukončené kontrole byla vypracována Zpráva o kontrole, která byla dne 25.3.2014 podepsána všemi zúčastněnými. V návaznosti na ukončenou kontrolu Celní úřad pro Moravskoslezský kraj dne 2.4.2014 doměřil odvolateli clo, a to dodatečnými platebními výměry (celkem 69 ks), které jsou podrobně specifikovány ve výroku napadeného rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že daňový subjekt jemu předepsané peněžité plnění dobrovolně neuhradil, a to ani po oznámení o jeho existenci, CÚ přistoupil k jeho vymáhání prostřednictvím daňové exekuce, konkrétně formou exekučních příkazů na přikázání pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb.

Zahájením daňové exekuce se vymáhané peněžité plnění navýšilo o exekuční náklady a úrok z prodlení ke dni vydání exekučního příkazu. Na základě provedené daňové exekuce provedl poskytovatel platebních služeb inkaso celé částky vymáhaného peněžitého plnění (clo + penále 20 % + exekuční náklady + úroky z prodlení ke dni vydání exekučních příkazů) ve prospěch CÚ.

Odvolatel se proti exekučním příkazům (až na dva případy) bránil námitkou. Po provedeném řízení však CÚ jeho návrhu na zrušení exekučních příkazů nevyhověl. Odvolatel tedy napadl všechny exekuční příkazy a všechna rozhodnutí o námitkách (až na č. j. 109675-9/2014-510000-11 ze dne 8.8.2014) správní žalobou u Městského soudu v Praze. Odvolatel byl se svými žalobami ve většině případů úspěšný, a proto došlo ze strany CÚ k vrácení přeplatků na exekučních nákladech a úrocích z prodlení odvolateli. U věcí, které doposud nebyly skončeny a jsou napadeny kasační stížností odvolatele CÚ očekává rovněž rozhodnutí ve svůj neprospěch, kdy následně rovněž dojde k vrácení přeplatků odvolateli.

Co se týče samotných dodatečných platebních výměrů, tak tyto odvolatel rovněž napadl odvoláním. Odvolací orgán rozhodl u celkem 58 dodatečných platebních výměrů tak, že podle ustanovení § 111 odst. 6 daňového řádu výrok napadených dodatečných platebních výměrů změnil zejména tak, že zrušil povinnost uhradit penále ve výši 20 % z dodatečně doměřené částky dovozního cla. CÚ pak následně v březnu 2019 vrátil toto penále odvolateli. U zbývajících 11 dodatečných platebních výměrů odvolací orgán rozhodl tak, že podle ustanovení § 111 odst. 6 daňového řádu napadené dodatečné platební výměry zrušil a odvolací řízení zastavil. CÚ pak následně veškeré peněžité plnění související s těmito dodatečnými platebními výměry (clo + penále 20 % + exekuční náklady + úroky z prodlení) odvolateli v březnu 2019 vrátil.

Dne 10.10.2019 odvolatel podal na CÚ žádost o přiznání nároků ve smyslu ustanovení § 254 odst. 2 daňového řádu (úrok z neoprávněného jednání správce daně) a zároveň o poskytnutí informací z celního řízení. Ve vztahu poskytnutí informací z celního řízení, kdy z obsahu této části podání vyplývá požadavek na sdělení, kdy fakticky došlo k vrácení vymoženého cla, penále 20 %, exekučních nákladů a úroků z prodlení, zejména z případů, které již byly pravomocně skončeny, ať na základě rozhodnutí správních soudů nebo rozhodnutí CÚ, byla odvolateli podána informace přípisem č. j. 623292-3/2019-510000-11 ze dne 6.12.2019. (Podrobný přehled přeplatků vrácených odvolateli převzatý z tohoto přípisu je součástí napadeného rozhodnutí, a proto tímto na tento přehled odvolací orgán odkazuje, když tyto údaje nebyly odvolatelem zpochybněny.) Ve vztahu k požadavku na přiznání úroků z neoprávněného jednání správce cla CÚ dne 12.12.2019 informoval odvolatele o svém právním názoru v rámci práva na slyšení, kdy odvolateli zároveň stanovil lhůtu k vyjádření. Odvolatel však svého práva nevyužil a k věci se nevyjádřil. CÚ dne 28.1.2020 vydal napadené rozhodnutí, kterým odvolateli úrok z neoprávněného jednání správce cla nepřiznal. Napadené rozhodnutí bylo dne 28.1.2020 doručeno do datové schránky právního zástupce odvolatele.

Odvolatel podal dne 25.2.2020 prostřednictvím svého právního zástupce proti napadenému rozhodnutí blanketní odvolání. CÚ vyzval odvolatele k doplnění podaného odvolání výzvou č. j. 81231-4/2020-510000-11 ze dne 26.2.2020 a stanovil odvolateli lhůtu k doplnění odvolání v délce 30-ti dnů od doručení výzvy. Odvolatel podal dne 16.3.2020 na CÚ doplnění svého odvolání, ve kterém uvádí, že napadené rozhodnutí považuje za nezákonné, jelikož je založeno na nesprávném výkladu právní úpravy, stejně jako související judikatury. Odvolatel je přesvědčen, že úrok z neoprávněného jednání správce cla mu měl být přiznán dle jeho žádosti. Odvolatel uvádí následující odvolací námitky:

1) Odvolatel má především za to, že ustanovení § 66 zákona č. 242/2016 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nový celní zákon“) nemělo být na danou věc vůbec použito. Odvolatel uvádí, že ustanovení § 66 nového celního zákona nabylo účinnosti dne 29.7.2016 a nebylo k němu přijato žádné přechodné ustanovení. Do té doby dle odvolatele obdobné ustanovení neexistovalo a platilo ustanovení § 285 starého celního zákona, které vznik úroku z neoprávněného jednání správce cla v tomto případě dle odvolatele zakotvovalo. Odvolatel poukazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu ČR (dále jen „NSS“), dle které

v případě změny právní úpravy, která zasahuje do hmotněprávní sféry daňového subjektu, aniž by existovala přechodná ustanovení, je jakákoli retroaktivita nové právní úpravy vyloučena. Okamžikem, ke kterému je posuzována platnost právní úpravy, je dle odvolatele okamžik vzniku celního dluhu. Dle odvolatele všechny relevantní okolnosti pro vznik celního dluhu nastaly v roce 2014. Z tohoto důvodu se dle odvolatele na daný případ vztahuje starý celní zákon a nový celní zákon se nepoužije.

2) I v případě, že by se ustanovení § 66 nového celního zákona v daném případě použilo, jeho výklad celními orgány není dle odvolatele správný. Odvolatel se domnívá, že nemůže dojít k duplicitě úroků podle vnitrostátního a komunitárního práva, neboť ustanovení čl. 116 odst. 6 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013 ze dne 9.10.2013, kterým se stanoví celní kodex Unie, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nový celní kodex“) nedopadá na stejný okruh situací jako ustanovení § 254 daňového řádu, když jeho aplikace je o poznání užší. Odvolatel má za to, že komunitární právní úpravu dle čl. 116 odst. 6 nového celního kodexu nelze považovat za komplexní a CÚ zjevně přecenil roli komunitárního práva a jeho dopad na tuzemské právo. Odvolatel v tomto směru odkazuje na znění § 3 důvodové zprávy k novému celnímu zákonu, dle kterého se výkon působnosti podle nového celního zákona obecně řídí procesním režimem daňového řádu, přičemž tento režim se uplatní ve všech případech, kdy přímo použitelný předpis Evropské unie nebo nový celní zákon, nestanoví jinak. Dle odvolatele nový celní kodex tedy zjevně nevylučuje aplikaci § 254 daňového řádu.

3) Odkaz na možnost domáhat se nároku na náhradu škody odvolatel nepovažuje za dostatečný ekvivalent k nároku na úrok z neoprávněného jednání správce cla. Odvolatel poukazuje na skutečnost, že úrok vzniká v paušalizované výši přímo ze zákona, zatímco nárok na náhradu škody by musel odvolatel složitě uplatňovat a obhajovat ve správním a soudním řízení. Takový výklad by navíc dle odvolatele stavěl část daňových subjektů do nerovného postavení vůči ostatním daňovým subjektům, u kterých by ustanovení § 254 daňového řádu použitelné bylo. Došlo by rovněž ke značnému zvýhodnění správce cla, který by za své pochybení nebyl nikdy sankcionován, když náhradu škody není možné považovat za sankci.

Odvolatel se tedy domnívá, že nárok na úrok z neoprávněného jednání správce cla mu vznikl a navrhuje, aby napadené rozhodnutí bylo změněno tak, že požadovaný úrok z neoprávněného jednání správce cla se ve smyslu § 254 daňového řádu přiznává, a to v souladu s žádostí ze dne 10.10.2019.

Odvolací orgán zjistil, že odvolání bylo podáno v zákonem stanovené lhůtě a je přípustné.

Odvolací orgán rozhodl o odvolání odvolatele rozhodnutím č. j. 1860-2/2020-900000-314 ze dne 17.6.2020 tak, že odvolání zamítla a napadené rozhodnutí potvrdil (dále jen „původní rozhodnutí o odvolání“). Proti tomuto rozhodnutí podal odvolatel k Městskému soudu v Praze správní žalobu, o které bylo následně rozhodnuto rozsudkem Městského soudu v Praze č. j. 14 Af 29/2020-29 ze dne 9.3.2022 tak, že původní rozhodnutí o odvolání bylo zrušeno a věc vrácena odvolacímu orgánu k dalšímu řízení. Odvolací orgán podal proti rozsudku Městského soudu v Praze kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu, o které však dosud nebylo rozhodnuto.

V dalším řízení je odvolací orgán vázán závazným právním názorem Městského soudu v Praze prezentovaným v rozsudku č. j. 14 Af 29/2020-29, který spočívá v tom, že právní předpisy v rozhodné době umožňovaly přiznání úroku z neoprávněného jednání správce daně (cla) dle § 254 daňového řádu.

S ohledem na shora uvedený závazný právní názor soudu je zřejmé, že je třeba žádosti odvolatele vyhovět a úrok z neoprávněného jednání správce daně (cla) mu přiznat. CÚ i odvolací orgán tedy posoudili po právní stránce žádost odvolatele nesprávně, když mu úrok nepřiznali a žádost zamítli. Pokud by byla věc již na počátku posouzena v souladu se závěry soudu, o nároku by rozhodl již CÚ v prvním stupni, kdy by žádosti vyhověl. Z tohoto důvodu odvolací orgán přistoupil k postupu dle § 116 odst. 3 daňového řádu a vrací věc CÚ k rozhodnutí v autoremeduře. K tomu je nutno dodat, že CÚ jako správce daně prvního stupně vedl také předmětné exekuční řízení a má tedy všechny nezbytné informace pro stanovení

výše úroku z neoprávněného jednání správce daně (cla). Vrácení věci na CÚ je tedy v tomto případě nevhodnějším postupem.

CÚ v dalším řízení bude postupovat stejně jako odvolací orgán dle závazného právního názoru soudu, dle kterého **právní předpisy v rozhodné době umožňovaly přiznání úroku z neoprávněného jednání správce daně (cla) dle § 254 daňového řádu.**

Soud se v tomto směru ztotožnil s odvolatelem v závěru, že přestože z § 285 starého celního zákona přímo nevyplývá povinnost CÚ platit úrok v případě vrácení cla z důvodu zrušení nezákonných platebních výměrů, toto ustanovení ani výslovně nevyklučuje vznik takového úroku dle jiného vnitrostátního předpisu. Soud uvádí: „*Jak již soud uvedl, čl. 241 starého celního kodexu připouštěl, aby vnitrostátní předpis definoval jiný, celním kodexem nepředpokládaný úrok, který mohly být celní orgány povinny platit při vrácení cla. Proto nelze z § 285 starého celního zákona bez dalšího usuzovat, že by celní orgány nemohly hradit žádný jiný úrok, než úrok z pozdně vráceného přeplatku ve smyslu čl. 241 odrážky první starého celního kodexu, jak tvrdí žalovaný v napadeném rozhodnutí. Naopak soud má za to, že úrok vzniklý podle jiného vnitrostátního předpisu, než je celní zákon, mohl být považován za úrok 'vzniklý podle přímo použitelného předpisu Evropské unie' ve smyslu § 285 starého celního zákona v rozhodném znění.*“ Soud má za to, že použití § 254 daňového řádu tak není vyloučeno a je možné odvolateli úrok z neoprávněného jednání správce cla dle tohoto ustanovení přiznat.

CÚ je vázán zde vysloveným právním názorem odvolacího orgánu, potažmo soudu. CÚ konkrétně rozhodne tak, že dle § 113 odst. 1 písm. a) daňového řádu odvolání plně vyhoví a přizná odvolateli úrok z neoprávněného jednání správce daně (cla) v zákonné výši.

vedoucí oddělení
oddělení Správních činností 314 – Olomouc
Generální ředitelství cel